

ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ТОНКОЇ КИШКИ ТА РІВЕНЬ ЕНДОТОКСИКОЗУ В РАННІЙ ПЕРІОД СКЕЛЕТНОЇ, ЧЕРЕПНО-МОЗКОВОЇ ТА ПОЄДНАНОЇ ТРАВМ В ЕКСПЕРИМЕНТІ

©Р. Д. Левчук

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»

Вагоме місце в патогенезі тяжкої травми посідає синдром кишкової дисфункції. Передумовами його виникнення є централізація гемодинаміки, розлади мікроциркуляції в кишковій стінці, гіпоксичне та реперфузійне ушкодження ентероцитів, дія прозапальних медіаторів, набряк кишкової стінки. У кишках виникає дисбіоз, накопичується мікробний ліпополісахарид, який всмоктуючись у кров, стає додатковим чинником патогенезу системної відповіді організму на запалення.

Мета роботи: з'ясувати особливості всмоктувальної функції кишок та рівень ендотоксикозу в динаміці раннього періоду скелетної, черепно-мозкової та поєднаної травм.

Досліди виконано на нелінійних білих щурах-самцях масою 200–220 г. У першій дослідній групі моделювали скелетну травму шляхом нанесення дозованого удару по обох стегнах, які супроводжувалися закритим переломом; у другій – черепно-мозкову (нанесення дозованого удару по черепу з енергією 0,375 Дж, що відповідало травмі

II ст. тяжкості); у третій поєднували скелетну і черепно-мозкову травми. Тварин обстежували через 1, 3 і 7 діб посттравматичного періоду. Визначали всмоктувальну функцію кишок за допомогою проби з навантаженням Д-ксилозою та вміст молекул середньої маси фракцій, визначених при довжині хвилі 280, 260, 254 і 238 нм.

Результати показали, що вже через 1 добу після травм різного походження відмічалось сповільнення всмоктувальної функції тонкої кишки на тлі зростання рівня ендотоксикозу. Максимальні порушення цих показників виникали через 3 доби після травмування й були суттєво більшими на тлі поєднаної травми. Через 7 діб показники покращувалися, проте не досягали рівня 1 доби й суттєво відрізнялися від контролю.

Таким чином, модельовані травми супроводжуються істотним сповільненням всмоктувальної функції тонкої кишки та збільшення рівня ендотоксикозу, що є яскравим доказом системних порушень та розвитку травматичної хвороби.